

Karanlıkdere Vadisi(Şefaatli-Yerköy-Yozgat)'nde Yayılış Gösteren Endemik Bitkilerin Tehlike Kategorilerinin Belirlenmesi

Ümit BUDAK¹, Ali İrfan İLBAŞ¹

Özet: Şubat 2002 - Temmuz 2003 yılları arasında alanda yapılan arazi çalışmaları sırasında 1604 bitki örneğinin değerlendirilmesi sonucunda 25 familya , 112 tür ve tür altı seviyede endemik takson tespit edilmiştir. Endemizm oranı %16.44'tür. Bu endemik türlerin sayıları ve oranları şu şekildedir. 77 (%68.75) tanesi İran-Turan elementi, 5 (%4.46) tanesi Akdeniz elementi, 30 tanesi (%26.78) ise fitocoğrafik bölgesi bilinmeyen veya çok bölgeli türler kategorisinde yer almaktadır. Alanda yayılış gösteren endemik türlerin tehlike kategorilerinin incelenmesi sonucu 3 takson CR, 7 takson EN, 9 takson VU, 10 takson NT, 82 takson LC ve 1 takson DD kategorilerinde bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Endemik, Karanlıkdere, B5, Yozgat.

The determination of threat categories of endemic plants on Karanlıkdere Valley (Şefaatli-Yerköy-Yozgat)

Abstract: The endemic taxa of 112 species and subspecies in 25 families is determined being result of examining 1604 plant specimens during the area studies which have been done between February 2002-July 2003. The endemism rate is 16.44%. Numbers and percentages of these endemic species are as follows; 77 (68.75%) from elements of Irano-Turanian, 5 (4.46%) from elements of Mediterranean and 30 (26.78%) from unknown phytogeographical region or multi-regions. As a result of investigation of threat categories of the endemic species of these region, it is found that, 3 taxa CR, 7 taxa EN, 9 taxa VU, 10 taxa NT, 82 taxa LC and 1 taxa DD.

Key Words: Endemism, Karanlıkdere, B5, Yozgat.

Giriş

Bir bölgede doğal vejetasyonun korunması ve geliştirilmesi, bitki ıslah materyalinin sağlanması ve çeşitlendirilmesi, bitki gen kaynaklarının korunması, bitkilerin yeni kullanım alanlarının tespiti ve geliştirilmesi gibi bilimsel çalışmaların sürdürülebilmesi için öncelikle o bölgenin florasının ortaya çıkarılması gerekir. Bir bölgede flora tespit edilmeden yapılacak olan yukarıda örnekleri verilen bilimsel çalışmalar eksik kalacak ve hatta kimi zaman mümkün olmayacaktır.

Ülkemizin floristik yönden bazı bitki gruplarının gen merkezi durumunda olması, cins ve tür sayısı bakımından zengin oluşu, endemiklerce zenginliği, iklim çeşitliliği, topoğrafik ve jeolojik yapısı, 0-5000 metreler arasında değişen yükseklikleri, üç farklı fitocoğrafik bölge içinde bulunması bir çok araştırmacının dikkatini çekmiş ve 17. yüzyıldan itibaren yeni bitkiler tanıma ve yeni türler bulma amacı ile bir çok ziyaretlerde bulunmuşlardır. Halen çalışmalar flora, revizyon ve özel projeler ile devam etmektedir. Bu çalışmalar zengin Türkiye florasına katkıda bulunmaktadır. Lokal

¹ Erciyes Üniversitesi, Yozgat Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 66100 YOZGAT

çalışmalar geniş alan çalışmalarına göre daha ayrıntılı olabilmekte ve floraya yeni taksonların ilave edilmesi bakımından önem arz etmektedir.

Materyal ve Metot

Çalışma alanımız olan Karanlıkdere, Yozgat il sınırları içinde yer almaktadır. İran-Turan fitocoğrafik bölgesine ait olup Grid kareleme sistemine göre **B5** karesi içinde bulunur. Araştırma alanımız Yozgat ili Şefaatlil ilçesinden başlayıp Yerköy ilçesine kadar olan 35 km uzunluğunda ve 50-1200m genişlikte bir alanı kapsar. GPS verilerine göre alanımız 39° 30'40" N, 34° 44'612" E (Şefaatlil) ile 39° 35'844" N, 34° 29'735" E (Yerköy) koordinatları arasında bulunmaktadır. Çalışma alanındaki yükseklikler 765-1183m arasında değişmektedir.

İklim, bitkilerin gelişmelerini ve yayılışlarını doğrudan etkileyen bir faktördür. Bölgemizde yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk ve yağışlı bir iklim hakim durumdadır. Yıllık ortalama sıcaklığın en yüksek olduğu yer 12.2 °C ile Yerköy'dür. Şefaatlil ilçesinde ise yıllık ortalama sıcaklık 10.8 °C'dir. Araştırma alanının çevresindeki istasyonların rasat sonuçlarına göre ortalama en yüksek yıllık yağış 342.1 mm. ile Şefaatlil ilçesinde görülmektedir. Yerköy ilçesinde ise yıllık ortalama yağış miktarı ise 309.5 mm. olarak ölçülmüştür[1].

İklim, topografya ve ana madde farklılıkları nedeniyle alanımızda çeşitli toprak grupları oluşmuştur. Çalışma alanında kapladıkları alan bakımından sırasıyla kahverengi toprak, alüviyal toprak ve kolüviyal toprak tipleri görülmektedir[2].

Çalışma alanımızdaki vejetasyon tipi genel olarak step vejetasyonudur. Alandaki yerleşim yerlerine ait bahçeler haricinde kalan yerler step vejetasyonuna girer. 750-1200 metreler arasında görülebilen bu vejetasyon tipinde, *Astragalus plumosus* var. *plumosus*, *Astragalus micropterus*, *Astragalus macrocephalus* subsp. *finitimus*, *Astragalus lycius*, *Astragalus brachypterus*, *Stipa capillata*, *Acantholimon acerosum* var. *acerosum* gibi türler baskın olarak bulunmaktadır[3].

Örneklerin teşhisinde, Flora Orientalis[4], Flora of Turkey and the East Aegean Islands[5], Botanik Kılavuzu [6], Mahmut Dağı (Kemalpaşa) ve Çevresinin Flora ve Vejetasyonu [7], Karanlıkdere Vadisi(Şefaatlil-Yerköy-Yozgat) Florası[8] adlı eserlerden faydalanılmıştır. Şüpheye düşülen veya teşhisinde güçlük çekilen bitki örnekleri ise Gazi Üniversitesi Herbaryumundaki örneklerle karşılaştırılmıştır.

Çalışma alanındaki taksonlar Türkiye Florasındaki filogenetik sıra takip edilerek düzenlenmiştir. Toplanan örnekler floradaki lokalite sırası takip edilerek örneğin alındığı yer, Etrex marka Vista model GPS ile alınan koordinatları, lokalitenin rakımı, örneğin toplandığı tarih, habitatu ve toplayıcı adı not edilerek numaralanmış ve taksonlar teşhis edildikten sonra endemikliği ve fitocoğrafik bölgesi yazılarak etiketlenmiştir. Lokaliteler kaydedilirken "B5 Yozgat Karanlıkdere" kısmının tekrar tekrar yazılmasına gerek duyulmamıştır. Bu çalışma sonucunda elde edilen örnekler Erciyes Üniversitesi Yozgat Fen-Edebiyat Fakültesi Herbaryum salonunda bulunmaktadır.

Araştırma alanındaki endemik bitkilerin tehlike kategorileri Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı [9] ve IUCN Red List Categories[10] adlı eserlerden yararlanılarak bulunmuştur. Alandaki endemik türlerin tehlike kategorileri tekrar gözden geçirilerek belirtilen kategorilerden farklı kategorilere konulup konulamayacağı incelenmiş ve bizim gözlemlerimizle aynı olduğu belirlenmiştir.

Tehlike Kategorileri(IUCN)

EX (Extinct) Tükenmiş

EW (Extinct in the Wild) Doğada tükenmiş

CR (Critically Endangered) Çok tehlikede

EN (Endangered) Tehlikede

VU (Vulnerable) Zarar görebilir

NT (Near Threatened) Tehdit altına girebilir

LC (Least Concern) En az tehdit altında

DD (Data Deficient) Veri yetersiz

NE (Not Evaluated) Kriterlerin hangisine ait olduğuna karar verilemeyenler

Araştırma Sonuçları

RANUNCULACEAE

Delphinium venulosum Boiss.;

Şefaattli Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step.14.07.2002. ÜB-1304, Adatepe, 39° 34'165" N 34° 40'182" E, 890-910 m. step.ÜB-1387.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Consolida stenocarpa (Davis & Hossain) Davis;

Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç, 39° 32'056" N 34° 43'244" E, 890-910 m. step.15.06.2002.ÜB-992.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Consolida thirkeana (Boiss.) Schröd;

Şehirlikızı Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 31'544" N 34° 43'435" E, 1010-1030 m. step.15.06.2002.ÜB-1014. Şefaattli Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step.ÜB-1121, Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step.ÜB-1232, Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step.ÜB-1362.
End. **LC**

Consolida raveyi (Boiss.) Schröd;

Şefaattli Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step.14.06.2002.ÜB-913, Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç , 39° 32'056"N 34° 43'244" E, 890-910 m. step.ÜB-1142.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Ranunculus sintenesii Freyn;

Çatalarkaç Tepesi Güney Yamaç, 39° 31'268" N 34° 43'812" E, 960-980 m. step.06.04.2002.ÜB-71, Şefaattli Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. ÜB-114, Delice Güneyi, 39° 35'724" N 34° 30'354" E, 800-820 m. step.ÜB-521.
End.**VU**

PAPAVERACEAE

Glaucium acutidentatum Hausskn.&Bornm.;

Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç, 39° 32'056"N 34° 43'244" E, 890-910 m. step.01.07.2002.ÜB-1144.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

BRASSICACEAE

Isatis floribunda Boiss ex Bornm.;

Adatepe, 39° 34'165" N 34° 40'182" E, 890-910 m. step.19.05.2002.ÜB-665, Şehirlikızı Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 31'544" N 34° 43'435" E, 1010-1030 m. step.ÜB-1012.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Aethionema lepidioides Huber-Morath.;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step.01.06.2002.ÜB-898.
End. Ir.-Tur. el.**EN**

Alyssum macropodum Boiss. & Bal. var. **macropodum**;

Şefaattli Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step.03.05.2002.ÜB-236,240,432.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Alyssum thymops (Hub.-Mor.& Reese) Dudley.;

Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç, 39° 32'056"N 34° 43'244" E, 890-910 m. step.01.07.2002.ÜB-1166.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Alyssum pateri Nyar. subsp. **pateri**;

Tuz Kayaları Güney Yamaç, 39° 33'672" N 34° 41'246" E, 860-880 m. step.31.05.2002.ÜB-843. End. Ir.-Tur. el. **LC**

Alyssum tetrastemon Boiss.;

Şefaatlî Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step.21.04.2002. ÜB-118,955.
End. **NT**

Hesperis cappadocica Fourn.;

Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç, 39° 32'056"N 34° 43'244" E, 890-910 m. step.22.04.2002.ÜB-170.
End. **LC**

Erysimum torulosum Hub.-Mor.;

Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç, 39° 32'056"N 34° 43'244" E, 890-910 m. step. 04.05.2002.ÜB-310.
End.**VU**

RESEDACEAE

Reseda tomentosa Boiss. var. **galbrata** Abdallah & de Wit.;

Şefaatlî Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 21.04.2002.ÜB-1547.
End. Ir.-Tur. element.**EN**

CISTACEAE

Fumana trisperma Huber-Morath. & Reese.;

Tuz Kayaları Güney Yamaç, 39° 33'672" N 34° 41'246" E, 860-880 m. step. 02.07.2002.ÜB-1594.
Endemic; Ir.-Tur. element.**EN**

CARYOPHYLLACEAE

Arenaria ledebouriana Fenzl., var. **ledebouriana**;

Cıçıklar Adatepe Güney Yamaç, 39° 33'455" N 34° 40'468" E, 1020-1040 m. step. 14.06.2002.ÜB-973.
End. **LC**

Arenaria macrosepala Boiss.;

Şefaatlî Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 03.05.2002. ÜB-1542.
End. **LC**

Gypsophila germanicopolitana Hub. – Mor.;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 15.06.2002. ÜB-1068,1211,1350.
Endemic; Ir.-Tur. element.**CR**

Gypsophila sphaerocephala Fenzl., var. **cappadocica** Boiss.;

Şefaatlî Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950m.step.30.06.2002.ÜB-1081,1240,1286.
End.Ir.-Tur. el. **LC**

ILLECEBRACEAE

Paronychia condensata Chaudhri;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 18.05.2002. ÜB-570.
End. Ir.-Tur. el. **NT**

LINACEAE

Linum hirsutum L. subsp. **anatolicum** (Boiss.) Hayek, var. **anatolicum**;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060m.step.31.05.2002.ÜB-1071,793.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

RUTACEAE

Haplophyllum armenum Spach.;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 15.06.2002. ÜB-1057,
Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 30.06.2002. ÜB-1124, Şefaati
Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step.14.06.2002. ÜB-947.
End. **LC**

Haplophyllum myrtifolium Boiss.;

Çatalarkaç Tepesi Güney Yamaç, 39° 31'268" N 34° 43'812" E, 960-980 m. step.
18.05.2002. ÜB-539.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

RHAMNACEAE

Rhamnus thymifolius Bornm.;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 05.05.2002. ÜB-351.
End. **LC**

Rhamnus hirtellus Boiss.;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 17.05.2002. ÜB-439.
End. Ir.-Tur. el.? **LC**

LEGUMINOSAE

Genista aucheri Boiss.;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 18.05.2002. ÜB-595, Gaz
Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step.02.07.2002. ÜB-1239. End.
Ir.-Tur. el. **LC**

Astragalus micropterus Fischer.;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 29.05.2002. ÜB-698, Yerköy
Doğusu, 39° 35'844" N 34° 29'735" E, 780-800 m. step.16.07.2002. ÜB-1366, Cıçıklar Adatepe
Güney Yamaç, 39° 33'455" N 34° 40'468" E, 1020-1040 m. step.14.06.2002. ÜB-980.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Astragalus tmoleus Boiss. var. **bounacanthus** (Boiss.) Chamberlain;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 17.05.2002. ÜB-424.
End. **LC**

Astragalus macrocephalus Willd. subsp. **macrocephalus**;

Delice Güneyi, 39° 35'724" N 34° 30'354" E, 800-820 m. step. 02.07.2002. ÜB-1260.
End. Ir.-Tur. el. **NT**

Astragalus cadmicus Boiss.;

Şefaatlî Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 29.05.2002. ÜB-691, Cıcıklar Adatepe Güney Yamaç, 39° 33'455" N 34° 40'468" E, 1020-1040 m. step. 14.06.2002. ÜB-980. End. **LC**

Astragalus lycius Boiss.;

Şekerci Dağı Güney Yamaç, 39° 32'511" N 34° 43'242" E, 870-900 m. step. 21.04.2002. ÜB-165, Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 19.05.2002. ÜB-649.

End. **LC**

Trigonella kotschy Fenzl.;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 15.06.2002. ÜB-1043. End. Ir.-Tur. el. **LC**

Hedysarum aucheri Boiss.;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 02.07.2002. ÜB-1213. End. Ir.-Tur. el. **VU**

Onobrychis ornata (Willd.) Desv.;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 19.05.2002. ÜB-658, Şefaatlî Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 14.06.2002. ÜB-921, Şefaatlî Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940m. step. 29.05.2002. ÜB-748. End. Ir.-Tur. el. **LC**

Onobrychis tournefortii (Willd.) Desv.;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 15.06.2002. ÜB-1032, Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060m. step. 15.06.2002. ÜB-1055. End. Ir.-Tur. el. **LC**

APIACEAE

Eryngium bithynicum Boiss.;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 02.07.2002. ÜB-1217. End. Ir.-Tur. el. **LC**

Seseli gummiferum Pallas subsp. **corymbosum** (Boiss. & Held.) Davis;

Kalıkaya Tepesi Güney Yamaç, 39° 34'034" N 34° 40'082" E, 930-950 m. step. 22.04.2002. ÜB-175, Şefaatlî Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 29.05.2002. ÜB-712. End. Medit. element. **LC**

Prangos meliocarpoides Boiss var. **meliocarpoides**;

Çatalarcaç Tepesi Güney Yamaç, 39° 31'268" N 34° 43'812" E, 960-980 m. step. 29.05.2002. ÜB-757,297. End. Ir.-Tur. el. **LC**

Bupleurum sulphureum Boiss & Bal.;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 15.06.2002. ÜB-1037. End. Ir.-Tur. el. **LC**

Bupleurum eginense (Wolf) Snogerup;

Cıcıklar Adatepe Güney Yamaç, 39° 33'455" N 34° 40'468" E, 1020-1040 m. step. 14.06.2002. ÜB-968. End. **NT**

Ferula halophila Peşmen;

Şefaattli Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 14.06.2002. ÜB-932.
End. Ir.-Tur. el. **VU**

Ferulago pauciradiata Boiss. & Heldr.;

Şefaattli Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 30.06.2002. ÜB-1076,
Adatepe, 39° 34'165" N 34° 40'182" E, 890-910 m. step. 27.07.2002. ÜB-1381.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Peucedanum palimbioides Boiss.;

Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç , 39° 32'056"N 34° 43'244" E, 890-910 m. step.
01.07.2002. ÜB-1156, Şekerci Dağı Güney Yamaç, 39° 32'511" N 34° 43'242" E, 870-900 m. step.
27.07.2002. ÜB-1373.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Malabaila pastinacifolia Boiss. & Bal.;

Şefaattli Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 24.05.2002. ÜB-732.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

DIPSACACEAE

Knautia byzantina Fritsch;

Kalıkaya Tepesi Güney Yamaç, 39° 34'034" N 34° 40'082" E, 930-950 m. step.19.05.2002.
ÜB-629.
End. **NT**

Scabiosa polykratis Rech.;

Şefaattli Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 14.06.2002. ÜB-945.
End. E. Medit. element. **LC**

COMPOSITAE

Helichrysum noeanum Boiss.;

Şefaattli Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 14.06.2002. ÜB-911.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Anthemis wiedemanniana Fish. & Mey.;

Şefaattli Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step.29.05.2002. ÜB-736, Gaz
Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 19.05.2002. ÜB-659, Tuz
Kayaları Güney Yamaç, 39° 33'672" N 34° 41'246" E, 860-880 m. step. 01.07.2002. ÜB-1198. End.
LC

Achillea monocephala Boiss. & Bal.;

Adatepe, 39° 34'165" N 34° 40'182" E, 890-910 m. step. 05.10.2002. ÜB-1506.
End. Ir.-Tur. el. **EN**

Achillea phrgia Boiss. & Bal.;

Şefaattli Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step.30.06.2002. ÜB-1102, Cankılı
Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 31.05.2002. ÜB-823, Çatalarkaç Tepesi
Güney Yamaç, 39° 31'268" N 34° 43'812" E, 960-980 m. step. 29.05.2002. ÜB-759.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Achillea gypsicola Hub.-Mor.;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step.31.05.2002. ÜB-796,
Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 05.05.2002. ÜB-356, Delice
Güneyi, 39° 35'724" N 34° 30'354" E, 800-820 m. step. 17.05.2002. ÜB-522.
End. Ir.-Tur. el. **VU**

Achillea aleppica DC. subsp. **zederbaueri** (Hayek) Hub.-Mor;

Şehirlikızı Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 31'544" N 34° 43'435" E, 1010-1030m. step. 15.06.2002. ÜB-1016.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Cousinia caesarea Boiss. & Bal.;

Şefaatlî Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 14.07.2002. ÜB-1307.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Jurinea pontica Hausskn. & Freyn.;

Şefaatlî Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 30.06.2002. ÜB-1114,
Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 02.07.2002. ÜB-1224,1225.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Centaurea kotschy (Boiss. & Heldr.) Hayek var. **kotschy**;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 11.06.2002. ÜB-1070,
Cakcak Kuzeyi, 39° 35'534" N 34° 34'496" E, 960-980 m. step. 01.06.2002. ÜB-897.
End. **LC**

Scorzonera tomentosa L.;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 01.07.2002. ÜB-1204,
Şefaatlî Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 14.07.2002. ÜB-1272,914, Cakcak
Kuzeyi, 39° 35'534" N 34° 34'496" E, 960-980 m. step. 08.09.2002. ÜB-1477.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

CONVOLVULACEAE

Convolvulus holosericeus Bieb. subsp. **macrocalycinus** Hausskn. & Bornm.;

Şefaatlî Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 14.06.2002. ÜB-961,751.
End. Ir.-Tur. el. **NT**

Convolvulus assyricus Griseb.;

Çatalarkaç Tepesi Güney Yamaç, 39° 31'268" N 34° 43'812" E, 960-980 m. step.
21.04.2002. ÜB-136.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

BORAGINACEAE

Onosma ambigens Lacaita;

Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç, 39° 32'056" N 34° 43'244" E, 890-910 m. step. 11.08.2002.
ÜB-1431, Cakcak Kuzeyi, 39° 35'534" N 34° 34'496" E, 960-980 m. step. 06.10.2002. ÜB-1517.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Anchusa leptophylla Roemer & Schultes subsp. **incana** (Ledeb.) Chamb.;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 06.05.2002. ÜB-396,
Adatepe, 39° 34'165" N 34° 40'182" E, 890-910 m. step. 27.07.2002. ÜB-1392.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Alkanna haussknechtii Bornm.;

Tuz Kayaları Güney Yamaç, 39° 33'672" N 34° 41'246" E, 860-880 m. step. 01.07.2002. ÜB-
1194.
End. Ir.-Tur. el. **CR**

Alkanna megacarpa DC.;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 22.04.2002. ÜB-206.

End. Ir.-Tur. el. **LC**

Alkanna cappadocica Boiss & Ball.;

Delice Güneyi, 39° 35'724" N 34° 30'354" E, 800-820 m. step. 06.05.2002. ÜB-401, Borukça Tepesi Güney Yamaç, 39° 35'332" N 34° 36'088" E, 820-840m. step. 22.04.2002. ÜB-197, Cakcak Kuzeyi, 39° 35'534" N 34° 34'496" E, 960-980 m. step. 01.06.2002. ÜB-864.

End. Ir.-Tur. el. **LC**

Alkanna verecunda Hub-Mor.;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 22.03.2002. ÜB-36. End. **VU**

SCROPHULARIACEAE**Verbascum natolicum** (Fisch. & Mey) Hub-Mor.;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 29.05.2002. ÜB-449,708, Çatalarkaç Tepesi Güney Yamaç, 39° 31'268" N 34° 43'812" E, 960-980 m. step. 04.05.2002. ÜB-298,547, Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç, 39° 32'056"N 34° 43'244" E, 890-910m.step.01.07.2002.ÜB-1149.

End.Ir.-Tur.el.**NT**

Verbascum vulcanicum Boiss. & Heldr. var. **vulcanicum**;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 29.05.2002. ÜB-442,724, Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 18.05.2002. ÜB-577, Çatalarkaç Tepesi Güney Yamaç, 39° 31'268" N 34° 43'812" E, 960-980 m. step. 29.05.2002. ÜB-767.

End. Ir.-Tur. el. **LC**

Verbascum vulcanicum Boiss. & Heldr. var. **viridans** Hub-Mor.;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 15.06.2002. ÜB-516,1034, Şekerci Dağı Güney Yamaç, 39° 32'511" N 34° 43'242" E, 870-900 m. step. 27.07.2002. ÜB-1372.

End. Ir.-Tur. el. **NT**

Verbascum urceolatum Hub-Mor.;

Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç , 39° 32'056"N 34° 43'244" E, 890-910 m. step. 01.07.2002. ÜB-1157.

End. Ir.-Tur. el. **EN**

Linaria iconia Boiss. & Heldr.;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 19.05.2002. ÜB-642, Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 15.06.2002. ÜB-1036.

End. Ir.-Tur. el. **LC**

Digitalis lamarckii Ivan;

Cıçıklar Adatepe Güney Yamaç, 39° 33'455" N 34° 40'468" E, 1020-1040 m. step. 14.06.2002. ÜB-982, Cakcak Kuzeyi, 39° 35'534" N 34° 34'496" E, 960-980 m. step. 01.06.2002. ÜB-848, Yerköy Doğusu, 39° 35'844" N 34° 29'735" E, 780-800 m. step. 17.07.2002. ÜB-1365.

End. Ir.-Tur. el. **LC**

Veronica orientalis Miller. subsp. **nimrodi** (Richter ex Stapf) M.A. Fisher

Şefaati Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 03.05.2002. ÜB-278, Küçük Boyalık Tepesi Güney Yamaç, 39° 35'202" N 34° 38'051" E, 1010-1040 m. step. 22.04.2002. ÜB-195.

End. **LC**

Veronica multifida L.;

Şefaati Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 17.05.2002. ÜB-679,Şefaati Güneyi,39° 30'392"N 34°44'522"E,930-950m.step.17.05.2002.ÜB-477.
End.LC

ACANTHACEAE

Acanthus dioscoridis L. var. **brevicaulis** (Freyn) E. Hossain.;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 01.06.2002. ÜB-891.
End. Ir.-Tur. el. **EN**

Acanthus hirsutus Boiss.;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 19.05.2002. ÜB-654, Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060m. step. 31.05.2002. ÜB-807.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

LAMIACEAE

Scutellaria salviifolia Bentham.;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 19.05.2002. ÜB-669.
End. **LC**

Scutellaria orientalis L. subsp. **santolinoides** (Hauskn. ex Bornm.) Edmondson.;

Şefaati Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m.step.24.08.2002.ÜB-1445.
End.Ir.-Tur. el. **LC**

Phlomis armenica Willd.;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 30.06.2002. ÜB-1105, Çatalarkaç Tepesi Güney Yamaç, 39° 31'268" N 34° 43'812" E, 960-980 m. step. 29.05.2002. ÜB-755.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Phlomis linearis Boiss. & Bal.;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 14.06.2002. ÜB-905, Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 31.05.2002. ÜB-787.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Lamium ponticum Boiss. & Bal.;

Adatepe, 39° 34'165" N 34° 40'182" E, 890-910 m. step. 21.04.2002. ÜB-157, Çatalarkaç Tepesi Güney Yamaç, 39° 31'268" N 34° 43'812" E, 960-980m. step. 04.05.2002. ÜB-307.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Wiedemannia orientalis Fisch & Mey.;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 18.05.2002. ÜB-590.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Ballota nigra L. subsp. **anatolica** Davis;

Adatepe, 39° 34'165" N 34° 40'182" E, 890-910 m. step.06.10.2002. ÜB-1528, Cakcak Kuzeyi, 39° 35'534" N 34° 34'496" E, 960-980 m. step. 28.07.2002. ÜB-1535.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Marrubium cephalanthum Boiss. & Noé.;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 18.05.2002. ÜB-593,
Delice Güneyi, 39° 35'724" N 34° 30'354" E, 800-820 m. step. 17.05.2002. ÜB-524.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Sideritis galatica Bornm.;

Şekerci Dağı Güney Yamaç, 39° 32'511" N 34° 43'242" E, 870-900 m. step. 16.07.2002. ÜB-
1338.
End. **NT**

Sideritis germanicopolitana Bornm. subsp. **germanicopolitana**;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 14.02.2002. ÜB-1291.
End. **LC**

Sideritis serratifolia Hub-Mor.;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 30.06.2002. ÜB-1100.
End. E. Medit. Element. **VU**

Stachys cretica L. subsp. **anatolica** Rech. Fil.;

Şefaati Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 14.06.2002. ÜB-950,1319,
Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 02.07.2002. ÜB-1235.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Stachys cretica L. subsp. **mersinaea** (Boiss) Rech.;

Şehirlikızı Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 31'544" N 34° 43'435" E, 1010-
1030m.step.15.06.2002.ÜB-1025.
End. E. Medit. Element. **LC**

Stachys cataonica Bhattacharjee & Hub-Mor.;

Şefaati Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 14.06.2002. ÜB-958, Caferli
Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 18.05.2002. ÜB-569.
End. Ir.-Tur. el. **VU**

Thymus pectinatus Fisch & Mey. var. **pallasicus** (Hayek. & Velen) J alas;

Cıçıklar Adatepe Güney Yamaç, 39° 33'455" N 34° 40'468" E, 1020-1040 m. step.
14.06.2002. ÜB-981.
End. Ir.-Tur. el. **CR**

Thymus sipyleus Boiss. subsp. **spyleus** var. **spyleus**;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 31.05.2002. ÜB-805,
Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 14.06.2002. ÜB-910.
End. **NT**

Salvia freyniana Bornm.;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 17.05.2002. ÜB-422, Cankılı
Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 31.05.2002. ÜB-827, Şefaati Batısı, 39°
30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 17.05.2002. ÜB-483.
End. Ir.-Tur. el. **DD**

Salvia cryptantha Montbret & Aucher;

Şefaatlî Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 17.05.2002. ÜB-222,223,452,434, Şehirlikızı Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 31'544" N 34° 43'435" E, 1010-1030 m. step. 03.05.2002. ÜB-295, Şefaatlî Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 17.05.2002. ÜB-486.

End. Ir.-Tur. el. **LC**

Salvia hypargeia Fisch & Mey.;

Cakcak Kuzeyi, 39° 35'534" N 34° 34'496" E, 960-980 m. step. 01.06.2002. ÜB-844,Çatalarkaç Tepesi Güney Yamaç, 39° 31'268" N 34° 43'812" E, 960-980m. step. 31.05.2002. ÜB-768.

End. Ir.-Tur. el. **LC**

Salvia yosgadensis Freyn & Bornm.;

Şefaatlî Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 14.09.2002. ÜB-1539.

End. Ir.-Tur. el. **LC**

Salvia tobeyi Hedge;

Cakcak Kuzeyi, 39° 35'534" N 34° 34'496" E, 960-980 m. step. 12.08.2002. ÜB-1439, Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 16.07.2002. ÜB-1351.

End. **VU**

Salvia cyanescens Boiss & Bal.;

Mustafa Bey Dağı Güney Yamaç , 39° 32'056"N 34° 43'244" E, 890-910 m. step. 01.07.2002. ÜB-986,1152.

End. Ir.-Tur. el. **LC**

EUPHORBIACEAE

Euphorbia cardiophylla Boiss. & Heldr.;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 11.04.2002. ÜB-4,1569.

End. **LC**

Euphorbia anacampseros Boiss. var. **anacampseros**;

Caferli Kuzeyi, 39° 32'614" N 34° 43'241" E, 980-1000 m. step. 17.05.2002.ÜB-515, Şefaatlî Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 17.05.2002. ÜB-475, 697,Çıcıklar Adatepe Güney Yamaç, 39° 33'455" N 34° 40'468" E, 1020-1040 m. step. 14.06.2002. ÜB-964, Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step.15.06.2002. ÜB-1062.

End. **LC**

FAGACEAE

Quercus petraea (Mattuschka) Liebl. subsp. **pinnatiloba** (C. Koch) Menitsky.;

Yerköy Doğusu, 39° 35'844" N 34° 29'735" E, 780-800 m. step. 17.07.2002. ÜB-1368.

End. **LC**

RUBIACEAE

Asperula pseudochlorantha Ehrend.;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 15.06.2002. ÜB-1061, Şefaatlî Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 17.05.2002. ÜB-421.

End. Medit. element. **EN**

LILIACEAE

Allium sieheanum Kollmann;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 18.05.2002. ÜB-591.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Allium tauricola Boiss.;

Şefaati Güneyi, 39° 30'392" N 34° 44'522" E, 930-950 m. step. 14.07.2002. ÜB-1285.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Allium scabriflorum Boiss.;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 02.07.2002.
ÜB-1236.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Muscari azureum Fenzl.;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 22.03.2002.
ÜB-31, Adatepe, 39° 34'165" N 34° 40'182" E, 890-910 m. step. 07.04.2002. ÜB-91.
End. **LC**

Muscari coeleste Fomin;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 22.03.2002.
ÜB-30. End. Ir.-Tur. el. **LC**

Bellevalia clusiana Griseb.;

Şefaati Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 21.04.2002. ÜB-121.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Bellevalia gracilis Feinbrun;

Tuz Kayaları Güney Yamaç, 39° 33'672" N 34° 41'246" E, 860-880 m. step. 21.04.2002. ÜB-148, Şefaati Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 21.04.2002. ÜB-131.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

IRIDACEAE

Iris schachtii Markgraf;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 06.05.2002.
ÜB-399, Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060m. step. 05.05.2002. ÜB-357.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Crocus ancyrensis (Herbert) Maw;

Gaz Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 08.03.2003.
ÜB-20,1552,1551,1557,1558, Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step.
09.03.2002. ÜB-1,8, Adatepe, 39° 34'165" N 34° 40'182" E, 890-910 m. step. 09.03.2002. ÜB-11,14.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Crocus danfordiae Maw;

Cankılı Güneyi, 39° 32'750" N 34° 40'429" E, 1040-1060 m. step. 08.03.2003. ÜB-1556, Gaz
Tepesi Kuzey Yamaç, 39° 35'622" N 34° 32'428" E, 1100-1120 m. step. 10.03.2002. ÜB-24. End.
LC

GRAMINEAE

Elymus lazicus (Boiss.) Melderis subsp. **divaricatus** (Boiss. & Bal) Melderis;

Şefaattli Batısı, 39° 30'400" N 34° 44'612" E, 920-940 m. step. 14.06.2002. ÜB-960.
End. Ir.-Tur. el. **LC**

Tartışma

Şubat 2002 - Temmuz 2003 yılları arasında alanda yapılan arazi çalışmaları sırasında 1604 bitki örneğinin değerlendirilmesi sonucunda 25 familya , 112 tür ve tür altı seviyede endemik takson tesbit edilmiştir. Endemizm oranı %16.44'tür. Bu endemik türlerden 77 (%68.75) tanesi İran-Turan elementi, 5 (%4.46) tanesi Akdeniz elementi, 30 tanesi (%26.78) ise fitocoğrafik bölgesi bilinmeyen veya çok bölgeli türler kategorisinde yer almaktadır. Alanda yayılış gösteren endemik türlerin tehlike kategorilerinin incelenmesi sonucu 3 takson CR, 7 takson EN, 9 takson VU, 10 takson NT, 82 takson LC ve 1 takson DD kategorilerinde bulunmuştur.

Endemik bitkilerin 101 (%90.17) tanesi Dikotiledon , 11 (%9.82) tanesi Monokotiledonlara ait türlerden oluşmuştur.En çok endemik tür içeren familya sırasıyla *Lamiaceae* 21 (%18.75) , *Compositae* 10 (%8.92), *Leguminosae* 10 (%8.92), *Apiaceae* 9 (%8.03), *Scrophulariaceae* 8 (%7.14) ve *Brassicaceae* 8 (% 7.14), *Liliaceae* 7 (%6.25), *Boraginaceae* 6 (%5.35)'dir.

Endemik olmayan nadir bitkilerin tehlike kategorileri aşağıda verilmiştir.

Taksonun Adı	Tehlike Kategorisi
Valeriana dioica L.	DD
Scrophularia scariosa Boiss.	DD
Allium schergianum Boiss.	DD
Iris attica Boiss. & Heldr. in Boiss.	VU

Çalışma alanımızla yakın alanlarda yapılan çalışmalarla karşılaştırılması sonucu Çiçekdağı Doğu Yarısı Florası'nda[11] endemizm oranı %16.44, Yozgat Çamlığı Milli Parkı Florası'nda[12] ise bu oranın %12.26 olduğu tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. Endemizm Oranları Açısından Çalışma Alanı İle Yakın Alanların Karşılaştırılması

Çalışma Alanları	Karanlıkdere	Çiçekdağı Doğu Yarısı	Yozgat Çamlığı Milli Parkı
Endemizm Oranı (%)	16.44	18.37	12.26

Özellikle CR kategorisinde olan **Gypsophila germanicopolitana** Hub. – Mor., **Alkanna haussknechtii** Bornm. ve **Thymus pectinatus** Fisch & Mey. var. **pallasicus** (Hayek. & Velen) Jelas, EN kategorisinde olan **Aethionema lepidioides** Huber-Morath., **Reseda tomentosa** Boiss. var. **galbrata** Abdallah & De Wit, **Fumana trisperma** Huber-Morath. & Reese, **Achillea monocephala** Boiss. & Bal., **Verbascum urceolatum** Hub-Mor., **Acanthus dioscoridis** L. var. **brevicaulis** (Freyn) E. Hossain., **Asperula pseudochlorantha** Ehrend. ve VU kategorisinde bulunan **Ranunculus sintenesii** Freyn., **Erysimum torulosum** Hub.-Mor., **Hedysarum aucheri** Boiss., **Ferula halophila** Peşmen, **Achillea gypsicola** Hub.-Mor., **Alkanna verecunda** Hub-Mor., **Sideritis serratifolia** Hub-Mor., **Stachys cataonica** Bhattacharjee & Hub-Mor., **Salvia tobeyi** Hedge taksonlarının acilen koruma altına alınması veya en azından tohumlarının toplanıp koruma altına alınması gerekmektedir.

Kaynaklar

- [1] Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Ortalama, Ekstrem Sıcaklık ve Yağış Değerleri Bülteni, Yozgat, (2000).
- [2] Yozgat İli Arazi Varlığı, T.C. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, (2000).
- [3] Gemici, Y. Aksoy, A., İç Anadolu Stepinin Fitocoğrafik Özellikleri. Erc. Üniv. Fen Bil. Derg. Kayseri, (1992).
- [4] Boisser, E., Flora Orientalis, Geneve et Basel. (1867-1888).
- [5] Davis, P. H., Flora of Turkey and the East Aegean Islands, Edinburgh Univ. Press. 1 (1965), 2 (1967), 3(1970), 4(1972), 5 (1975), 6 (1978), 7 (1982), 8 (1984), 9 (1985), 10 (1988), 11(2000).
- [6] Baytop, A., İngilizce-Türkçe Botanik Kılavuzu, ISBN 975-404-482-1, İstanbul, (1998).
- [7] Aksoy, A., Mahmut Dağı (Kemalpaşa) ve Çevresinin Flora ve Vejetasyonu, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir, (1992).
- [8] Budak, Ü., Karanlıkdere Vadisi(Şefaattli-Yerköy-Yozgat) Florası, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri, (2003).
- [9] Ekim, T. Koyuncu, M. Vural, M. Duman, H. Aytaç, Z. Adıgüzel, N., Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı, Türkiye Tab. Kor. Dern. Yay, Van Yüz. Yıl Üniv. Yay., ISBN 975-93611-0-8, Ankara, (2000).
- [10] IUCN Red List Categories & Criteria (version 3.1), (2001).
- [11] Karavelioğulları, F. A., Çiçekdağı Doğu Yarısı (Kırşehir) Florası, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, (1996).
- [12] Sayın, B, Yozgat Çamlığı Milli Parkı Florası, Ormanlık Araş. Enst. Dergisi, Cilt: 30, Ankara, (1960).

